

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Diaboli malitia & obstinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

99 Evang. q. 33. S. Hier. V. Beda. apud Sylveiram hic.

Dabo illi stellam matutinam. Apoc. 2. 28. Aretas, Andreas Cæsar; diabolum intelligunt, juxta illud Is. 14. 12. *quomodo cecidisti de celo Lucifer?* Promittit Dominus juxta hanc sententiam victori, dandum illi diabolum calcandum sub pedibus. Quod peccator Paulus Rom. 16. 20. *Drus pacis conterat Sathanam sub pedibus vestris velociter.* Sylveira hic.

Ex Patribus.

Avis propterea diabolus vocatur, quia per superbiam ad alta sustollitur. S. Isidorus l. 3. sentent. c. 5. Dæmones, propter volatum superbiam, & agilitatem naturalis potentiam, volucres appellantur. S. Thom. in c. 15. Gen.

§. II.

Diaboli varia vocabula Ex Novo, & Patribus.

Nimicus homo hoc fecit. Matth. 13. 28. Dæmon dicitur homo à devicto homine: sicut Scipio Africanus à devicta Africa. Hugo Card. hic. *Qui regnare facit hominem hypocritam.* Job 34. 30. Potest diabolus homo iste intelligi; qui, perditâ angelicâ dignitate, hominis nomen sortitus est; de quo Dominus ait: *nimicus homo hoc fecit.* V. Beda l. 3. in Job. c. 3. De hoc David Ps. 9. 20. *exurge Domine, non conforsecur homo.* Nimicus homo diabolus est. Sim. Cass. l. 6. c. 3. non quòd diabolus homo, aut homo diabolus natura sit; sed officio pravò, & similitudine malâ. Nam & de Juda Salvator ipse dixit: *unus ex vobis diabolus est;* ut homo diabolus, & diabolus homo, ex malitia meritò dici possit. Id.

Spiritus immundus. Erat in Synagoga eorum homo in spiritu immundo. Marci 1. 23. Per hoc, quòd spiritum hunc immundum appellat, secernit illum à cæteris omnibus rebus, quæ spiritus nomine designantur. Nam & aër, & anima, & spiritus admittatorij, hoc est, angeli; & ipse etiam Spiritus Sanctus, spiritus vocantur. Nè ergo ob communem illam notionem in aliquam hæsitacionem in cederemus, dæmonium hoc spiritum immundum nominat. Dicitur autem hic spiritus immundus propter obstinatam in impietate mentem, fœdâque à Deo defeccionem; tum maximè, quòd obscenis, flagitiosisque, operibus mirifice delectatur. Victor Antiochenus hic.

Et illud erat mutum. Luc. 11. 14. Quomodo dicitur diabolus mutus? ab effectu. Sicut Spiritus Sanctus nomen assumit à bono, quod in anima operatur. Il. 11. 2. *requiesce super eum spiritus sapientia &c.* quia sapientiam, & reliquas virtutes, in anima operatur. Sic dæmon nomen assumit à malo, quod in homine operatur. Diez. D. 3. Quadr.

Rex locustarum, Apoc. 9. 11. *Angelus abyssi, Belzebub,* hoc est, *muscarum Deus.* Poljanib. Sacr. Tom. I.

Behemoth ex Hebr. *Dracornus* Apoc. 12. 3. propter fraudem, & malitiam, inquit Viegas, & Alcazar; vel, ut Ribera, rufus propter crudelitatem, & cædes. *Sathan* Job. 1. 6. *Leviathan* Job. 3. 8.

Ex eo Sathanas dicitur, & est: ex quo ad-versari cœperit Verbo Dei, & inter Angelos seditionem fecit; turbator pacis *diabolus*, id est, *deorsum fluens.* Post hæc egit, cur meritò vocetur *serpens antiquus* Apoc. 12. 9. videlicet quando primum decepit hominem, serpente ingressus. Rupertus de vict. Verbi l. 1. cap. 6.

Sub eo sunt omnes, qui in peccato nascuntur: est enim princeps peccatorum. S. Isid. Originum l. 6. c. 19.

Vitiorum omnium dux, atque imperator, diabolus. Sanct. Gregor. Niss. l. de vita Moyf.

S. Rupertus l. 13. in Matth. vocat diabolus: tenebrarum principem, præpositum noctis.

§. III.

Diabolus quàm fœdus, & horribilis.

SI videres dæmones, sicut sunt, morereris per subitanam mortem, propter terribilem visionem eorum. l. 2. Revel. Sanct. Brigitta.

Interrogata eadem Sancta: cur dæmones non appareant visibiles? respondit: si eorum horribilis deformitas videretur, ex ipso visu extra sensum fieret; corpusque totum quasi hominis tremuli contremisceret; cor etiam totum, quasi timore exanimatum, moreretur; nec pedes sufficerent sustentare membra reliqua. l. 5. Revel.

Quidam Religiosus rogavit Dominum, ut dæmonem in sua forma posset videre; ut plus eum, & ejus opera, impostero detestaretur. Soli igitur afficit diabolus; quem ut vidit, statim amens factus est. De alio scribitur: cum jaceret in extremis, & videret dæmones circumvenire; postea ad statum suum rediens dixit: quòd si esset ignis ab Oriente ad Occidentem, libentius per illum transiret, quàm illam visionem iterum videret. Summa prædicant. Diabolus.

Ex mago quodam importunis precibus exorâsse ajunt curiosum aliquem virum, sibi ut dæmonem spectandum præberet, nec quidquam illò dissuadente. Eminus igitur nefrendem conspexit in volutabro luti adeò deformem, ut eò conspectò confellum exanimis corruerit, & post paulò expiravit. Doultreman l. 2. c. 3. sect. 3. de trillitia Christi.

§. IV.

Diaboli malitia, & obstinatio.

DIU SIT LUCEM, à tenebris. Gen. 1. 4. Di-visio ista lucis, & tenebrarum, terribile Dei judicium super diabolum esse factum insinuat. Rupertus hic.

Si cadens adoraveris me. Matth. 4. 9. Mali angeli præcipiunt adorari se. Cassiod. in Pf. 96. Verba diaboli. In veritate: si possem sumere corpus mortale; magis in eo vellem pati omnem poenam, & omnes insuper poenas Inferni, quam charitatem vertere ad Deum. In Revel. extravagant. S. Brigittæ c. 62.

§. V.

Diaboli odium contra homines, & invidia.

Percussit Job ulcere pessimo. Job 2. 7. Cum diabolus percussit, non communi ulcere, sed pessimo affligit. Escobar t. 3. coll. Chr. Obs. 7.

Cibus ejus electus Habac. 1. 16. Perinde ut hominum cibus, est salus à Deo pacta; sic epulæ Sathana hominum est interitus. Theophyl. hic.

Dic, ut lapides isti panes fiant. Matth. 4. 3. Lapidés esuriens offert. Humanitas talis est semper inimici: sic patit mortis author, sic invidus vitæ. S. Chrysol. f. 11.

Non dixit, ut ex lapidibus capones &c. faceret, sed panem: nam dæmon, si te parvâ recapere possit, non dabit pretiosam. Filio prodigo nec siliquas dabit; voluptates suis in mensura tribuit. Stella in Luc. 4.

Venisti huc ante tempus torquere nos. Matth. 8. 29. Cum dæmones torqueantur mox ab initio Mundi; cur dicunt *ante tempus*? Hugo Card. hoc erât eis læsio, quod ab obsessis exire cogebantur. S. Hier. magnum tormentum est ei, à læsione hominum cessare. Pinna in Eccl. Ethol. 103.

Filia mea male à demonio vexatur. Matth. 15. 22. Quam crudelis dæmon tyrannus! quam horribilis tortor! hinc gehennæ diritas confirmatur. Escobar. t. 3. colloq. Chr. hic Obs. 7.

Adjuro te per Deum, nè me torqueas. Marci 5. 7. Quale hoc tormentum? dicebat enim illi v. 8. *exi spiritus immunde ab homine.* Tamen non tendebatur in tortura, sed solum ab humano corpore pellebatur; cur petit ita non torqueri? Sic diabolus humanam perditionem sicut, ut, cruciandi hominem opportunitate carere; summum suum reputet cruciatum. S. Chrysol. 17. hic adorat evadere cupiens poenam; prædam perdere pertimescens. Sylveira in Apoc. 2. q. 61.

Venisti perdere nos. Luc. 4. 34. Velut inficiabiles ad malum, & ad poenas hominibus inferendas; torturam existimant, quia pelluntur à corporibus hominum. Magis autem, quia, Christo vocante homines, expelluntur à sedibus animarum. Hoc habet proprium obstinata crudelitas; ut poenam patiatur, si poenam non inferat. Sim. Cass. l. 5. c. 8.

Quod sibi nomen est? & ille ait legio. Luc. 8. 30. Dæmones militare nomen sibi arripunt: quia perpetuò bellant in homines. Pinna in Eccl. Ethol. 103.

Videbam Sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Luc. 10. 18. q. d. timete Discipuli

mei, quia dæmon de celo instar fulguris descendit. Cur, ad incutiendum timorem, non dicit lapsum ut saxum, aut lanceam, aut ignem? Quando fulgur descendit, quæ fortius illi obstitunt, ea gravius ferit: hinc, salvâ vaginâ, gladium in cinerem vertit. Ideo ergo timendus: quod, parcens corpori, stragem facit in anima; & illasâ vaginâ, conficit gladium, qui est spiritus. Did. Niss. f. 5. D. 1. Quadr.

Potestas equorum in ore eorum, & in caudis eorum. Apoc. 9. 19. Omni ætati insidiantur; pueritiæ, & senectuti, Pinna in Eccl. Ethol. 103.

Va terra, & mari! quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam. Apoc. 12. 12. Mens S. Chrysof. est, diabolum, ubi accepit torquendi Jobi facultatem, per se ipsum omnes calamitates præparasse: cum nemo, inquit, reperitur immanior, earum rerum negotium dare alijs verebatur. Escobar. t. 3. Coll. Chr. Obs. 7.

Quia meminit exul cœli, quid agatur in cœlo; quanta homini trementi sermones Dei præparetur remuneratio; Zeli indicat magnitudo. Prodit gloriam, dum exercet invidiam. S. Calarius hom. 3. de Pascha.

Nihil est unde magis doleant; nihil est, quod magis ingemiscant, quam bonum nostrum, quam profectum nostrum. Penè plus odiunt bona nostra, quam tormenta sua: imò malunt quotidie tormenta sua augere; quam nostra bona, quam merita nostra, non minuere. Rich. à S. Vict. annotat. in Pf. 2.

Sicut divites denarijs; sic dæmones animabus insidiantur. Sanct. Bonavent. f. 2. ser. 3. Pent.

§. VI.

Diabolus DEI providentiâ nobis prodest.

Exagitabat Saullem spiritus nequam. 1. Reg. 16. 14. Cur vocatur hic spiritus nequam? forsan dæmon aliquis bonus est? ut nequam ab hoc distinguatur? Resp. ita est: sunt enim etiam boni, nec tantum mali, dæmones. Dæmon Saulis spiritus nequam dicitur, quia illum ad peccandum incitabat, ut Deum per invidiâ cœlus offenderet. Non est mihi malus dæmon, si ab illo vinci me non patior; quin bonus, si obfisto. Dum enim plurimum vult sibi in me juris usurpare; solum occupare corpus, sed non penetrare ad animam potest. S. Hilation (ut est apud S. Hier.) percunctatus dæmonem, qui se Virginis cujusdam corpori insinuârit: quare ausus fuerit puellam Dei ingredi responsum accepit: ut servarem eam Virginem. Did. Niss. Sabb. post D. 2. Quadr.

Ecco trado tibi eum, veruntamen animam illius serva. Job. 2. 6. Magna potestas! magna gratia! quæ imperat diabolo, ut se ipse destruat. Se enim destruit, dum hominem, quem tentando supplantare studet, ex infirmo fortioem efficit: quia, dum carnem debilitat, mentem ejus corroborat. -- Quod nocet corpori, juvat spiritum. Manducet erga terram meam serpens, dentes